

Shrinking cities, nebo-li smršťující se města, jsou tématem článku geografa *Petera Rumpela*, který je reflektuje na příkladu Ostravy. Pod názvem **Když se (naše) město smršťuje**, jej otiskly Lidové noviny. Z článku jsme vybrali:

Lokálního patriota nutně přivádí rozporuplnost vývoje třetího populačně největšího města České republiky, tedy Ostravy, k řadě úvah. Na straně jedné revitalizovaný brownfield (tedy nevyužívané původně průmyslové plochy a objekty) prostřednictvím developerského projektu Nová Karolina, zhodnocení industriálního kulturního dědictví v Dolních Vítkovicích či Tieto Towers na náměstí Republiky. Tyto projekty jsou často prezentovány jako pozitivní symboly změn v rozvoji města Ostravy v posledních dvou dekadách.

Na straně druhé dlouhodobě a viditelně upadající městské centrum – řada prázdných či poloprázdných objektů i rozbitá dlažba či zničený asfaltový povrch. Ostrava jako celek ztratila v „nové“ a ostré konkurenci na atraktivitě. I když některé okrajové městské části moravskoslezské metropole stavebně a populačně rostou, snižuje se počet obyvatel Ostravy jako celku.

Takové paradoxy prostorového vývoje jsou typické pro města vyvíjející se v nepříznivých demografických a ekonomických podmínkách. Hovoří se o urban shrinkage, česky můžeme mluvit o smršťujících se městech.

Proces úbytku obyvatelstva, takzvaná *depopulace*, a zejména jeho důvody, průběh a důsledky se staly předmětem výzkumů společenských věd i urbanistů. Některá města ztrácejí obyvatele takovým způsobem, že zejména pro jejich nejméně atraktivní části začíná etapa charakterizovaná jako úpadek. Pro politiky je v atmosféře neustále zdůrazňující růst hrubých domácích produktů a investic krajně obtížné přiznat, že „jejich“ město ekonomicky ani demograficky neroste, ba že některé jeho části upadají a budou upadat. Přitom lokální politici a realizovaná politika nejsou příčinou takového negativního vývoje.

Kromě výrazu *urban shrinkage* bývá používán termín *shrinking cities*, smršťující se vnitřní města. Ten podtrhuje ztrátu obyvatel a ztrátu či oslabení funkcí center některých velkých měst. Koncept „smršťování“ v sobě zahrnuje řadu dalších jevů, jako je stárnutí obyvatelstva, zhoršení vzdělanostní a kvalifikační struktury populace, nárůst počtu neobydlených bytů a domů, nadbytek kapacit v mateřských školách a posléze v základních školách, což vede k jejich uzavírání v některých částech města. Dále zahrnuje rostoucí podíl průmyslových brownfieldů, slabší využívání infrastruktury či rozšiřování sociálně vyloučených lokalit. Smršťující se města se potýkají – či se budou potýkat – s poklesem rozpočtových příjmů vázaných na počet obyvatel a podnikatelskou aktivitu. Naopak se zvyšují nároky na finance, protože například stárnutí obyvatel vyžaduje odpovídající politickou reakci a posílení sociální infrastruktury a služeb pro seniory.

Hlavními příčinami „smršťování“ jsou deindustrializace, demografická změna a suburbanizace.

Deindustrializace znamená omezení průmyslové výroby, ztrátu pracovních míst a pokles zaměstnanosti v průmyslu v určitém městském regionu v důsledku přemístění do jiného regionu nebo v důsledku silné konkurence. Deindustrializace se začala významně projevovat v nejvyspělejších státech počátkem 70. let minulého století. Postihovala zejména města s koncentrací velkých průmyslových podniků v tradičních odvětvích jako například textilní průmysl, stavba lodí, těžba uhlí či metalurgie. Průmyslové podniky snižovaly objem výroby anebo byly zcela zavírány. Města ztratila množství relativně dobře placených pracovních míst v průmyslových podnicích. Nově vznikající pracovní pozice ve službách nebyla schopna ztrátu nahradit. Nadto poptávku po pracovních silách trvale utlumuje vliv automatizace a robotizace, kdy jsou nahrazovány „příliš drahé“ (někdy stávkující, někdy nemocné) pracovní síly technikou. Tradiční či stará průmyslová města jsou rovněž méně atraktivní z hlediska životního prostředí.

Demografická změna má dvě hlavní dimenze: snížení porodnosti a stárnutí obyvatelstva. V některých vyspělých zemích, Česko nevyjímaje, dochází k významnému snížení porodnosti pod úroveň prosté reprodukce (ta je stanovena asi na 2,1 dítěte na ženu). Mladí lidé preferují delší dobu studia, cestování a volnočasové aktivity, vyšší úroveň materiální spotřeby – a děti pak často považují za bariéru, jež brání těmto aktivitám. K tomu se vyostřuje situace na trhu práce a atmosféra: absolutizuje se ekonomický výkon a kariéra jednotlivce. Přitom právě vyšší porodnost v rodinách s vyšším vzděláním a lepším ekonomickým postavením je možným východiskem pro budoucí ekonomický rozvoj. Jenže žena s vysokoškolským vzděláním a malými dětmi se hůře začleňuje zpět na trh práce než žena bez dětí či jen s jedním. Snížení porodnosti je jev, který se obvykle projevuje v dané zemi plošně. Avšak výzkumy ukazují, že z méně atraktivních měst odcházejí ženy v reprodukčním věku do atraktivnějších měst, což může být důvodem mírně nižší porodnosti ve smršťujících se městech. „Smršťující se města“ tedy charakterizuje mimo jiné pokles porodnosti, odchod mladých lidí za studiem či zaměstnáním (tzv. odliv mozků – brain drain) do atraktivnějších měst a rychlé stárnutí obyvatelstva a vysoký počet lidí v ekonomicky neaktivním věku (65+).

A pak je tu *suburbanizace*. Konkrétněji: změna sídelní struktury daná vystěhováváním obyvatel, zejména střední třídy, z centrálních částí měst do rodinných domů v atraktivnějších, čistších, zelenějších a bezpečnějších příměstských zónách. I když je takový přesun obyvatel spojen s nezbytným dojížděním automobily, s časově a finančně náročnější dostupností nákupů, vzdělání, kultury a podobně, je střední třídou – zejména rodinami s dětmi – preferován. Tento proces je odborně nazýván rezidenční suburbanizací; může nabývat až formy sídelní kaše (urban sprawl). Vnitřní město a méně atraktivní čtvrti pro bydlení potom logicky stárnou a sociálně slábnou přistěhovalectvím sociálně slabých

do uvolněných, a tedy levnějších bytů. V důsledku snížení poptávky po bytech se totiž snižuje jejich cena. Sociální struktura města se pak polarizuje. Na jedné straně existují i ve smršťujících se městech atraktivní městské čtvrti obývané střední či vyšší střední třídou, na straně druhé se sociálně slabí koncentrují do uvolněného a levného bytového fondu a tvoří se sociálně vyloučené lokality. Média pak o nich ráda píší, a tím vzniká deformovaný obraz určitého města.

Jedním z regionů, který se smršťuje, je i Moravskoslezský kraj s Ostravou. Tento proces je přirozený z pohledu životních cyklů – po expanzivním růstu v předchozích zhruba sto padesáti letech ekonomicko-sídelní systém upadá, aby se po určitém čase zase dostal do nové, jinak strukturované rovnováhy. Tomu je třeba pomoci smíšenou strategií rozvoje, která nepodporuje „jen“ růst, ale také se vyrovnává právě s poklesem obyvatel a devastací určitých částí měst.

Ostrava ekonomicky a populačně rostla až do přelomu osmdesátých a devadesátých let minulého století. Dělo se tak kvůli politicky podporovanému extenzivnímu růstu průmyslu založenému na těžbě a využití uhlí a díky rozsáhlé výstavbě panelových sídlišť. Od začátku polistopadové transformace se ekonomika ostravského regionu musela začít přizpůsobovat okolnímu světu. Znamenalo to významnou ztrátu pracovních příležitostí. Vedení města čelí „smršťování“ podporou přímých zahraničních investic do městského regionu. Nikoliv bez úspěchu. Nová pracovní místa v průmyslových zónách a vědecko-technologickém parku, jakož i podpora místních univerzit do určité míry napomohly v letech 2004–2008 snížit tlak na vystěhovalectví z Ostravy a jejího spádového regionu.

Ovšem strategie řešící úpadek konkrétních ostravských městských čtvrtí, které snižují atraktivitu města jako celku, není zatím náležitě diskutována. V Ostravě se ještě nedá pozorovat úsilí o významné zatraktivnění vnitřního města a širšího centra pro bydlení, takže obyvatelé odcházejí do okrajových, „venkovských“ sídel. Dle informací realitních makléřů může dnes být v Ostravě až pět set volných nových

bytů a není to způsobeno „jen“ ekonomickou krizí. Myšlení v intencích administrativních hranic města Ostravy je omezené. Musíme se zabývat jeho regionálním kontextem – Karviná či Orlová jsou a budou zasaženy významněji než větší a atraktivnější Ostrava. Některé bloky panelových domů se vylidní, poklesne poptávka, tudíž ceny. Určité domy budou osídleny sociálně problémovými skupinami. Zprávy v médiích dále negativně ovlivní celkovou image těchto měst. Řešení vyžaduje kritickou diskusi. Otrpané fráze, že chceme inovace, konkurenceschopnost a vyšší růst, nejsou dostatečně konkrétní. Jedním z mnoha možných nástrojů strategie řízení úpadku smršťujícího se města nebo městské části překvapivě jsou demolice neatraktivních objektů. Jistě, zde jde až o extrémní řešení pro udržení rovnováhy na trhu nemovitostí a bydlení. Na místě bývalých staveb mohou pak ovšem vyrůst atraktivnější objekty: bydlení s parčíky a se sportovní a rekreační infrastrukturou. Jinou možnost představují rekonstrukce a modernizace objektů bydlení a jednotlivých bytů. Prostě: je nejvyšší čas přizpůsobit tuzemskou lokální politiku i politiku regionů faktu, že smršťování měst k nám dorazilo.

[Lidové noviny, Orientace, 2. 8. 2014; © 2014 MAFRA, a. s.; dostupné též z: <<http://www.osu.cz/dokumenty/monitoringmedii/2392.pdf>>; cit. 29-09-2014]

Přeměnu brownfieldu v americkém Denveru na systém parků a obnovu sto let staré budovy nádraží přibližuje článek **Vojtěcha Kubáta** nazvaný **Přivést lidi do města**.

Z článku jsme vybrali:

Nebýt železnice, možná dnes Denver na mapě Spojených států ani nenajdeme. Byly to právě vlaky, které z města udělaly metropoli amerického Středozápadu. Vlaky a těžký průmysl, jenž se zde rozvinul díky bohatým rudným dolům. S úpadkem průmyslu a rozvojem letecké a automobilové dopravy na konci padesátých let ale Denver Union Station, jak se hlavní denverská stanice oficiálně jmenuje, ztratila svou slávu stejně rychle, jako ji s příchodem prvních zlatokopů získala. Lze považovat za štěstí, že se honosná nádražní

budova ve stylu Beaux Art z roku 1914 nestala jednou z dvaceti tisíc železničních stanic, jež byly během druhé poloviny minulého století po celých USA zbourány.

V roce 2014 je už zase všechno jinak. Nádraží, stojící na pomezí bývalé průmyslové čtvrti a městského centra, se stalo součástí urbanistické přeměny Denveru. Ten se od devatenáctého století rozvíjel spolu s továrnami podél řeky Cherry Creek. Pozdější úpadek zdejšího průmyslu ale posunul původní centrum na východ a okolí řeky se změnilo na jeden obrovský brownfield. Vrátil město k vodě se rozhodl až denverský primátor Wellington Webb, který spolu s architektky a urbanisty ze studia CIVITAS představil v roce 2001 plán na kompletní obnovu zanedbaného území.

Zdroj: <http://blogs.wesword.com>

„V úplných počátcích vyrůstalo město podél řeky. Její stopu později kopírovala i železnice, která přinesla do údolí průmysl a vyhnala všední život. Naším úkolem bylo přijít s plánem, který k Cherry Creeku přiláká lidi zpátky,“ říká lídr projektu a jeden ze zakladatelů CIVITAS Mark Johnson. „Klíčem bylo zatraktivnit území pro privátní investice, které by pomohly zvýšit hustotu zalidnění v centru města. Shodli jsme se, že prim by měl v tomto záměru hrát nový centrální park, který v Denveru chyběl.“ Johnson spolu s kolegy a stavebními inženýry začal odstraněním zbytků opuštěných továren a nepoužívaných železničních tratí. Celé území zrekultivoval a doplnil ho třemi novými mosty. Místo dlouhého území nikoho, které protínalo město od jihu na sever jako demilitarizovaná zóna, vznikl během deseti let uprostřed Denveru systém parků, spojující městské části na obou stranách řeky. Mimo mosty a zezeň je spojnicí i nová bytová a administrativní zástavba, která stále ještě vyrůstá na desítkách stavebních parcel rozmístěných na území

bývalého brownfieldu. Ty prodalo město skupině soukromých developerů, jež si radnice pečlivě vybrala ve veřejné soutěži. Zajistila si tak, že jejich projekty budou v souladu s nově nastavenou tvářou amerického města. Podél Cherry Creeku mají najít domov přes čtyři tisíce lidí a stovky firem.

Spolu s rekultivací zanedbaného území se radnice rozhodla investovat také do stavby nového dopravního uzlu, kombinujícího mezistátní, regionální a městskou hromadnou dopravu. A právě zde se dostalo do hry původní nádraží ležící v klíčové oblasti mezi řekou (na západě) a centrem (na východě). Urbanisté se ho rozhodli zastavět a integrovat do městského jádra s tradičními mrakodrapy. Celé centrum, stojící od řeky trochu stranou, tak napojili na nový Commons Park, táhnoucí se po březích Cherry Creeku jako zelená tepna Denveru.

Nádraží tím získalo ideální polohu v širším centru, blízko parku i vilových čtvrtí na druhé straně řeky, aby se mohlo stát skutečným srdcem metropole. Architektům, kteří navrhli jeho přestavbu, se ale povedlo ještě něco víc: ze staré nádražní budovy udělali jednu z dominant celé metropole, která mezi zbrusu novými domy ze skla a betonu září jako pravá architektonická perla.

Po květnovém slavnostním otevření slouží opravené nádraží jako stanice pro vlaky a autobusy i jako hlavní přestupní uzel městské tramvajové a trolejbusové sítě. Vše dohromady se pak napojuje na 17. ulici, ze které vzniká

s pokračující výstavbou jeden z hlavních pěších bulvárů v centru a také ukázkový příklad nastolené urbanistické strategie. Ulice vychází ze změní městského centra, překračuje nový dopravní uzel a pozvolna se stává součástí zeleného údolí řeky Cherry Creek.

Historická budova stanice byla ponechána v původní podobě, ale je doplněna o podzemní autobusový terminál o elegantní bílou střechu železničních nástupišť. Ta se klene nad kolejemi jako ocelová konstrukce na pražském hlavním nádraží s tím rozdílem, že jí úplně chybí centrální část. Zakrývá tak jen minimum z kolejního prostoru, aby nebránila ve výhledu na nádražní budovu ze 17. ulice, kde jsou soustředěny zastávky MHD, a tedy i nejfrekventovanější část uzlu.

Denver Union Station

Architekt: Skidmore, Owings & Merrill (SOM)
 Investor: Denver Union Station Project Authority
 Adresa: Denver, Colorado, USA
 Cena: 300 milionů dolarů (6 miliard korun)
 Projekt: 2010–2012
 Realizace: 2013–2014
 Plocha pozemku: 79 000 m²
 Výška: 21 m

1. Commons Park
 2. Denver Union Station

[Hospodářské noviny, Magazin Víkend č. 36, 5. 9. 2014; Copyright © Copyright © 2014 Economia, a. s.; dostupné též z: <http://hn.ihned.cz/c1-62745680-privzt-lidi-do-mesta>]

Nová podoba nádraží v Brně musí vzejít z diskuse s odborníky

Referendum, které mělo blíže definovat priority brněnských obyvatel v otázce polohy vlakového nádraží, se nakonec nebude konat ve dnech komunálních voleb 10. a 11. října 2014, ale v dosud neurčeném pozdějším termínu. Česká komora architektů (ČKA) v souvislosti s touto kauzou však upozorňuje především na nedostatečnou odbornou diskusi. Takto důležitá investice si žádá důkladnou přípravu a zapojení expertů z oblasti architektury, urbanismu, dopravní infrastruktury a inženýrství.

Aktuální územní plán statutárního města Brna předpokládá přemístění nádraží o 1 100 metrů jihovýchodním směrem od současné polohy. Již v minulosti byla přijata dílčí rozhodnutí o změně polohy (například menší odstup), v následujících obdobích však bylo od těchto záměrů upuštěno. Možné náklady na celkové řešení úkolu (včetně urbanistických podmínek a městské infrastruktury) se mají pohybovat v rozsahu 18 až 30 miliard korun. Samotná modernizace nádraží se má podle posledních posudků pohybovat okolo 20 miliard korun. Hrazeny mají být převážně ze státního rozpočtu a fondů Evropské unie.

ČKA upozorňuje na skutečnost, že se jedná o velmi závažnou otázku z oboru urbanismu, územního plánování, stavby železničních zařízení a souvisejících otázek složité infrastruktury města, navíc v jednom z nejsložitějších uzlů městské infrastruktury. Tato nelehká situace má přitom východisko – řádně zorganizovanou **dopravně-urbanistickou soutěž**. O jejích kladech, které spočívají v dobrém hospodaření se svěřenými financemi či v kvalitním a společností prospěšným řešení, svědčí mimo jiné i fakt, že v Evropě a ve vyspělých státech je v obdobných případech institut soutěže o návrh téměř vždy využíván.

Nespornou výhodou soutěže o návrh je také její participační úloha, která

umožňuje zapojení veřejnosti do rozhodování o budoucí podobě zamýšleného investičního záměru. Podklady shromážděné z průzkumů a anket veřejného mínění pak mohou sloužit jako podklad pro soutěžní zadání. Kromě kvalitního výsledku a transparentního vynakládání finančních prostředků vyhlášovatel soutěže o návrh tak získává skvělý nástroj pro komunikaci s veřejností. Na výstavě, která bezprostředně navazuje na vyhlášení výsledků, může veřejnost sama posoudit kvalitu soutěžních projektů.

Hlavní pozornost by v tuto chvíli proto měla být upřena směrem k odborné diskusi s předními odborníky, které sdružuje nejen Česká komora architektů, ale i Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě. Jedině takto specializované a odborné subjekty mohou přispět k moderaci a strukturování zmiňované odborné diskuse. Česká komora architektů, která je ze zákona pověřena péčí o kulturní prostředí, nabízí v tomto smyslu svou pomoc. Při organizování soutěží o návrh pak vyhlášovatelům nabízí bezplatný servis a konzultace.

[Tisková zpráva ČKA, 15. září 2014]

Mimořádnou událostí knižního trhu poslední doby je vydání knihy známého urbanisty a architekta **Jiřího Hruzy Svět měst**.

[1. vyd. Praha : Academia 2014, 712 s. ISBN 978-80-200-1808-3]

Knihou podává syntetický výklad o vývoji měst, od velkých starověkých civilizací až do současnosti. Sleduje jak tisíciletý vývoj lidských sídel, tak i specifické znaky a vlastnosti jednotlivých měst. V popředí autorovy pozornosti je historie měst na území České republiky v kontextu střední Evropy a rovněž vývoj měst v evrop-

ské a americké kultuře, ale samostatné kapitoly jsou věnovány také dalším civilizacím, zvláště v Asii a v předkolumbovské Americe. Ve dvou závěrečných oddílech autor podává ucelený výklad o celosvětovém vývoji moderních měst a velkoměst od 19. století do začátku 21. století a zamýšlí se nad perspektivami nejbližší budoucnosti.

Ukázka z knihy:

Právě dnes, kdy ve městech i na jejich okrajích koncepčnost výstavby stále častěji ustupuje bezohlednému prosazování moci peněz, je nanejvýš důležité definovat hodnoty, které vytvářejí skutečnou kvalitu městské kultury: „Předpokladem toho, aby se město mohlo stát trvalou hodnotou, jsou jeho vlastnosti ověřené minulostí i současností. Patří mezi ně vnímání souvislostí mezi městem a krajinou a začlenění nových stavebních souborů do existujícího prostředí. Pro toto vědomí má velký význam uchovávání a uplatňování urbanistických archetypů, které město činí pro člověka srozumitelným a vytváří v něm základní opěrné a orientační prostory a body. Město přichází o vlastní tvář, ztrácí-li svou „svatou cestu“, svou „akropoli“ a další dominanty, své centrum, své brány, svou krajinu a přírodu, svou řeku, své pobřeží, svůj specifický kolorit.“

-tb-

Ministryně Jourová:**Takhle zjednodušíme stavební zákon**

Jednou z oblastí, kde budeme snižovat administrativní zátěž, je územní plánování a povolování staveb. Současně platný stavební zákon je složitý a často neuchopitelný i pro odborníky. Experti Ministerstva pro místní rozvoj, ve spolupráci s dotčenými ministerstvy, profesními sdruženími a s odborníky z praxe, připravují zásadní novelu stavebního zákona. V průběhu tohoto roku jsme navrhli základní teze a ty postupně projednáváme a nadále budeme projednávat s ostatními partnery.

V oblasti územního plánování navrhuje mj. zkrácení procesu projednávání změn územních plánů. Tato úprava bude přínosná jednak pro obce, ale hlavně pro investory.

Pro umístování a povolování staveb stanoví novela nový princip, který spočívá v tom, že už přímo ze zákona bude stavební úřad vydávat pouze jedno rozhodnutí, na základě kterého bude moci být stavba realizována. Nebude tak potřeba jako dnes nejprve územní rozhodnutí a potom stavební povolení. Jednostupňové povolování staveb, a tím i podstatné zkrácení povolovacího procesu u velkých investic, bude mít výrazný ekonomický přínos pro národní hospodářství (investice se uvádí do provozu podstatně rychleji, zaměstnávají se lidé, vytvářejí se hodnoty).

Pracujeme i na řadě dalších zjednodušení, která umožní, aby stavební zákon byl srozumitelný a jednoduchý pro stavebníky a který zjednoduší práci stavebních úřadů.

Vážně se zabýváme myšlenkou, že novostavby postavené bez stavebního povolení nebude možné dodatečně povolit a realizátor takové „černé“ stavby by ji musel vždy odstranit. Toto opatření by mělo velký preventivní potenciál, a mj. by zabránilo účelovým změnám územních plánů z důvodu dodatečného povolení „černých“ staveb některým „vlivným“ stavebníkům.

Při práci na novele stavebního zákona klademe vysoký důraz na stávající praktické zkušenosti stavebníků, profesních sdružení, stavebních firem i stavebních úřadů. Navrhované změny stavebního zákona budou přínosné jak pro stavební úřady, tak hlavně pro stavebníky.

*Věra Jourová,
ministryně pro místní rozvoj*

[Tisková zpráva MMR ze 7. 8. 2014. Dostupné z: <<http://www.mmr.cz/cs/Ministerstvo/Ministerstvo/Pro-media/Tiskove-zpravy/2014/Ministryne-Jourova-Takhle-zjednodusime-stavebni-za>>]

Úspěšná přeshraniční spolupráce mezi Českou republikou**a Rakouskem trvá již téměř dvacet let**

Operační program přeshraniční spolupráce mezi Rakouskem a Českou republikou je jedním z pěti přeshraničních programů financovaných z Evropského fondu pro regionální rozvoj. V období 2007–2013 pro něj bylo vyčleněno na realizaci projektů celkem 107,44 mil. eur. Celkem bylo schváleno 206 projektů v celkové hodnotě 107 milionů eur. Evropská komise byla požádána o proplacení téměř 70 procent výdajů.

„Česko-rakouská přeshraniční spolupráce trvá zhruba již dvacet let a neustále se rozvíjí.

Od předvstupních programů Phare CBC, přes iniciativu INTERREG IIIA až po současný operační program přeshraniční spolupráce Rakousko – Česká republika, jsou realizovány projekty, jejichž konečným účelem je podpora udržitelné přeshraniční spolupráce a odstraňování bariér mezi oběma státy,“ řekl Jiří Horáček, ředitel Odboru evropské územní spolupráce.

Oblast podpory je v rámci České republiky směřována na území tří krajů – Jihočeského, Jihomoravského a Kraje Vysočina. Rakouské území je vymezeno kraji spolkových zemí Horní Rakousko, Dolní Rakousko a městem Vídeň.

Jako ukázkou realizovaných projektů vytvořilo Ministerstvo pro místní rozvoj vzorovou mapu projektů a zároveň pořádá letní propagační akci s názvem Den česko-rakouské spolupráce.

[Tisková zpráva MMR z 26. 8. 2014. Dostupné z: <<http://www.mmr.cz/cs/Ministerstvo/Ministerstvo/Pro-media/Tiskove-zpravy/2014/Uspesna-preshranicni-spoluprace-mezi-Ceskou-republ>>]

Evropská komise schválila českou dohodu o partnerství, máme zelenou

Dohoda o partnerství pro programové období 2014–2020 České republiky byla 26. srpna schválena Evropskou komisí. Dokument nastavuje základní parametry pro využívání podpory z evropských strukturálních a investičních fondů v příštích deseti letech a Česká republika bude moci čerpat téměř 24 mld. euro.

„Přijetí dokumentu v podobě navržené Českou republikou završuje více než tříleté vyjednávání, do kterého bylo zapojené široké spektrum partnerů. Dohoda jasně definuje hlavní oblasti rozvoje ČR, které budou podporovány z evropských fondů, a nastavuje základní pravidla pro fungování celého systému. Děkuji všem partnerům, kteří odvedli veliký kus práce,“ komentovala tento významný krok ministryně Věra Jourová.

Se schválením Dohody o partnerství také úzce souvisí další vyjednávání jednotlivých operačních programů. Ty byly vládou schváleny na začátku července a poté odeslány do Bruselu k formálnímu vyjednávání. I přes intenzivní neformální jednání k programům zůstávají otevřené některé body, kterým se bude potřeba detailněji věnovat.

„Děkuji všem partnerům v České republice i v Evropské komisi, kteří se podíleli na úspěšném vyjednávání a profesionální přípravě Dohody o partnerství. Nyní budou všichni soustředit své síly na probíhající vyjednávání jednotlivých programů. První výzvy pro čerpání finančních prostředků z fondů EU v novém programovém období lze očekávat na začátku příštího roku,“ řekl Daniel Braun, první náměstek ministryně pro místní rozvoj.

Na podzim tohoto roku plánuje Ministerstvo pro místní rozvoj představení schválené dohody a nového programového období 2014–2020 v regionech. Na přelomu října a listopadu se v Praze a dalších sedmi krajských městech usku-

teční série konferencí pod názvem „Evropské fondy 2014–2020: Jednoduše pro lidi“. Cílem konferencí je představit možnosti nového programového období a upozornit na hlavní změny oproti programovému období 2007–2013. Součástí konference bude také blok novinek z oblasti veřejných zakázek.

I přesto, že nastavení programového období 2014–2020 má již jasné obrysy, stále je možnost čerpat poslední dotace v programovém období 2007–2013. Aktuální přehled výzev je dostupný na: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Jak-na-projekt/Prehled-otevrenych-vyzev>. Čerpání v programovém období 2007–2013 bude probíhat až do 31. 12. 2015.

[Tisková zpráva MMR z 27. 8. 2014. Dostupné z: <<http://www.mmr.cz/cs/Ministerstvo/Ministerstvo/Pro-media/Tiskove-zpravy/2014/Evropska-komise-schvalila-ceskou-Dohodu-o-partners>>]

Delegace MMR vystoupila na jednání OSN v New Yorku

Delegace zástupců Ministerstva pro místní rozvoj pod vedením náměstka Daniela Brauna se začátkem září zúčastnila prvního jednání přípravného výboru třetí konference OSN o bydlení a udržitelném rozvoji měst HABITAT III, které se konalo v New Yorku.

Obsahem prvního jednání, kterého se zúčastnily všechny státy OSN a desítky nevládních organizací z celého světa, bylo oficiální zahájení příprav celosvětové konference v roce 2016. V rámci jednání vystoupil také Daniel Braun. „*Jsem velmi rád, že mohu představit Českou republiku jako stát aktivní v rámci mezinárodní spolupráce rodiny OSN. Na jednání jsme spolu s delegací Slovenské republiky představili strategii Evropské hospodářské komise OSN k bydlení a rozvoji měst schválenou zástupci 56 států na ministerské úrovni v říjnu 2013.*“

Zástupce České republiky byl zvolen do desetičlenného předsednictva přípravného výboru. Dva členové předsednictva – zástupce Ekvádoru a Francie – byli zvoleni jako spolupředsedové a budou vést dvouletou přípravu na konferenci. Jejím výstupem by měl být politický dokument se závazky vlád zemí OSN v oblasti podpory široké dostupnosti bydlení a rozvoji měst v následujících dvaceti letech.

O uspořádání třetí konference, která se koná jednou za dvacet let, rozhodlo valné shromáždění OSN v prosinci 2011. Program OSN pro lidská sídla existuje v rámci OSN od roku 1976 (dříve pod názvem Komise OSN pro lidská sídla),

kdy se konala v kanadském Vancouveru první světová konference Habitat. V roce 1996 se v tureckém Istanbulu konal Habitat II; v roce 2016 to bude Habitat III.

Program OSN pro lidská sídla je řízen jeho řídicí radou, která se schází každé dva roky v sídle programu v Nairobi. Jednání probíhá za účasti všech zemí OSN a jeho obsahem je zejména udržitelná urbanizace lidských sídel s důrazem na roli financování a plánování při potlačování chudoby. V centru aktivit Programu OSN pro lidská sídla je proto podpora přístupu k bydlení, životní podmínky ve městech a řešení problémů městské chudoby – jde o nejnaléhavější cíle globálních diskusí, včetně hledání nových forem financování a získávání fondů pro činnost řídicí rady i programu jako celku. V ČR je věcným gestorem programu OSN Ministerstvo pro místní rozvoj.

[Tisková zpráva MMR z 19. 9. 2014. Dostupné z: <<http://www.mmr.cz/cs/Ministerstvo/Ministerstvo/Pro-media/Tiskove-zpravy/2014/Delegace-MMR-vystoupila-na-jednani-OSN-v-New-Yorku>>]